

REVISTA ECONOMICĂ.

Apare odată pe săptămână.

„Revista Economică” se publică din însărcinarea și cu ajutorul institutelor de credit:

„Albina”, „Ardeleana”, „Auraria”, „Banca Poporală” Dej, „Beregsana”, „Berzovia”, „Bihoreana”, „Bistrițana”, „Boșșana”, „Brădetul”, „Cassa de păstrare” Miercurea, „Cassa de păstrare” Săliște, „Chiorana”, „Cordiana”, „Corvineana”, „Crișana”, „Detunata”, „Doina”, „Economia” Cohalm, „Economul”, „Făgetana”, „Fortuna”, „Furnica”, „Grănișterul”, „Hăteșana”, „Hondoleana”, „Hunedoara”, „Industria”, „Iulia”, „Lipovana”, „Lugoșana”, „Luceafărul”, „Mercur”, „Mielul”, „Munteana”, „Mureșana”, „Mureșanul”, „Nădlăcana”, „Nera”, „Olteana”, „Oraviceana”, „Patria”, „Plugarul”, „Poporul”, „Racoșana”, „Sătmăreana”, „Sebeșana”, „Selăgeana”, „Sentinela”, „Silvania”, „Someșana”, „Steaua”, „Timișana”, „Ulpiana”, „Unirea”, „Victoria”, „Vlădeasa”, „Zărândeana”, „Zlăgheana”, „Agricola”, însoțire economică de magazin și anticipațiuni, Hunedoara.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12—, pe 1/2 an K 6—.

DIRECTOR
IOAN I. LAPĂDATU.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Anul IX.

Sibiiu, 13 Ianuarie 1907.

Nr. 2.

Conferența băncilor.

În articolul prim al numărului ultim din anul trecut al „Revistei Economice” am relevat pe scurt momentele mai însemnate, cari ridică importanța conferenței băncilor, ținută la 26 Decembrie 1906 în Sibiiu, față de celelalte conferențe ținute până acum. Nu putem intra nici de astădată într-o apreciere mai amănunțită a lucrărilor conferenței de care vorbim, deoarece acestea nu sunt deplin terminate.

Dupăcum se va vedea din cele publicate mai jos, continuarea și terminarea lucrărilor conferenței a fost concretizată Delegației băncilor, care desigur își va da cât de curând seamă despre angajamentele primite. Și până atunci însă pentru a orienta pe cei interesați și pentru a preveni orice combinații greșite ce s'ar putea face asupra lucrărilor noastre, lăsăm să urmeze în extenso actele conferenței.

*

Conferența s'a ținut la 26 Decembrie a. tr. în sala festivă a Muzeului Asociațiunii din Sibiiu, participând, pe lângă delegații băncilor, și un public destul de numeros. Ședința primă s'a început la oarele 10 a. m. și a fost deschisă prin dl Parteniu Cosma, directorul „Albinei” cu următoarele cuvinte:

Vă salut din inimă d-lor colegi, că în timp atât de greu, cum avem astăzi, ați alergat în număr considerabil la această întrunire chemată a pune o bază sigură solidarității și prosperării institutelor noastre.

Toți bărbați maturi și inteligenți, cari petrec cu atențiune toate manifestările pe terenul social și politic în patria noastră, nu aveți nici o trebuință ca eu dela acest loc să Vă zugrăvesc situația, ce se încearcă a se crede pentru instituturile noastre.

Față cu acest curent noi nu avem altă armă decât onestitatea, corectitatea și soliditatea institutelor noastre.

Spre a păstră aceste atribute și în viitor, trebuie să creăm instituțiunea contemplată: „Solidaritatea”, care este obiectul principal al acestei conferențe.

Rezervându-mi a Vă da deslușirile necesare și în caz de necesitate a Vă împărtăși și vederile mele în cursul desbaterilor, declar conferența deschisă.

Proces verbal

luat în Conferența a V-a a Directorilor băncilor române, ținută în Sibiiu la 26 Decembre st. n. 1906.

Prezident:

Parteniu Cosma

Secretar:

Ioan I. Lăpădatu.

Prezenți:

- a) următorii reprezentanți ai băncilor asociate
1. Dela „Agricola”, Hunedoara . V. C. Osvadă.
2. „Albina”, Sibiiu, . . . Parteniu Cosma.
3. „Ardeleana”, Orăștie . . . Ioan I. Lăpădatu.
4. „Auraria”, Abrud . . . Dr. Basiliu Preda.
5. „Banca Poporală”, Dej . Sim. Russu.
6. „Bihoreana”, Oradea-mare Dr. C. Pap.
7. „Bistrițana”, Bistrița . V. Poruțiu.
8. „Boșșana”, Boșșa-mont. . S. Jvoinovici.
9. „Brădetul”, Orlat . . . Dr. G. Prunaș.
10. „Cassa de păstr.”, Miercurea {D. Vulcu și
D. Comșa.
11. „ ” „ ” Săliște {Dr. I. Stroia și
C. Herta.
12. „Cordiana”, Fofeldea . . I. Lissai.
13. „Corviniana”, Hunedoara P. Șinca.
14. „Crișana”, Brad . . . V. Damian.
15. „Doina”, Cămpeni . . . Dr. Basiliu Preda.
16. „Economul”, Cluj . . . N. Căciulă.
17. „Făgetana”, Făget . . . Seb. Olariu.
18. „Grănișterul”, Dobra . . N. Leșnican.
19. „Hăteșana”, Hăteș . . . Dr. I. Suciuc.
20. „Hunedoara”, Deva . . . Al. Moldovan.
21. „Industria”, Deva . . . Aug. Nicoară.
22. „Lipovana”, Lipova . . . V. Hamsea.
23. „Lugoșana”, Lugoș . . . Tit Hăteș.
24. „Mercur”, Năsăud . . . Iulian Martian.
25. „Mielul”, Poiana . . . I. Dobrotă.
26. „Murășana”, Sasreghin . I. Popescu.

27. „Murășanul“, Mariaradna P. Givulescu.
 28. „Nădlăcana“, Nădlac . . . Aurel Petrovici.
 29. „Olteana“, Viștea . . . G. Borzea.
 30. „Oraviciana“, Oravița . . . I. Perian.
 31. „Plugarul“, Săcădate . . . I. Iordache.
 32. „Racoțana“, Șeica-mare . . . I. Lissai.
 33. „Sebeșana“, Caransebeș . . . Dr. N. Ionescu.
 34. „Sentinela“, Satul-nou . . . D. Rațiu.
 35. „Silvania“, Șimleu . . . Nic. Munthiu.
 36. „Timișana“, Timișoara . . . R. Carabașiu.
 37. „Unirea“, Vad . . . Gh. Urs.
 38. „Victoria“, Arad . . . S. Raicu.
 39. „Vlădeasa“, Huedin . . . Dr. A. Pop.
 40. „Zlăgneana“, Zlatna . . . D. Rațiu.

b) Și-au scuzat absența:

41. „Iulia“, Alba-Iulia și
 42. „Nera“, Bozoviciu.

c) Dintre băncile neasociate au participat:

43. „Arieșana“, Turda . . . Iuliu Bardosy.
 44. „Cugireana“, Cugir . . . Dr. T. Brediceanu.
 45. „Coroana“, Bistrița . . . Matei Șirlincanu.
 46. „Porumbăceana“, Porumb. I. Marinescu.
 47. „Râșnoveana“, Râșnov . . . I. Hamsea.
 48. „Târnăveana“, Sighișoara Dr. T. Cornea.

Ședința I.

I. Președintele Delegațiunii, dl Parteniu Cosma, deschide ședința și invitând reprezentanții băncilor, cari sunt de față să se înscrie la birou, dă numele de notar pe dl Ioan I. Lăpădatu, iar verificători pe d. Dominic Rațiu și Ios. Lissai.

Notarul ocupându-și locul și făcând înscrierea delegaților prezenți constată, că sunt reprezentate la această conferință 40 de bănci asociate, că alte două și-au scuzat absența și că dintre institutele neasociate până acum sunt reprezentate cu totul 6 bănci.

II. Se prezintă și citește raportul biroului Delegațiunii împreună cu anexele sale,

cari conform uzului de până acum se dau spre studiere unei comisiuni compuse din 5 membrii, în care se alege d. Seb. Olariu, Dr. Basil Preda, Ios. Popescu, R. Cărăbașiu și I. Perian.

III. Se prezintă proiectul de statute al însoțirii „Solidaritatea“ în textul modificat de biroul Delegațiunii în ședința sa din 25 l. e.

Se predă spre studiere și raportare unei comisiuni compusă din 7 membrii, în care se alege: D. Damian, Dr. I. Stroia, Tit Hațeg, Dr. G. Suciu, Dr. Cor. Pap, S. Raicu și D. Rațiu.

Secretarul Delegațiunii dl Ioan I. Lăpădatu încă face parte din această comisiune.

IV. Președintele anunță, că ședința II-a

în care se vor prezenta rapoartele comisiunilor se va ține la 5 oare p. m.

Conferința luând act despre aceasta, ședința se ridică.

Ședința II.

Președintele deschide ședința la oarele 5 p. m. și dă cuvântul raportorului comisiunii pentru examinarea raportului biroului Delegațiunii, dlui Ios. Popescu după a cărui ascultare

Conferința ia următoarele hotărâri:

1. Rapoartele prezentate se iau spre știre.

2. Se ia act de dimisiunea dlui Dr. C. Diaconovich, căruia pentru serviciile sale ca secretar al Delegațiunii i-se exprimă mulțumită protocolară.

3. Se aprobă înlocuirea dlui Dr. C. Diaconovich prin dl I. I. Lăpădatu, atât ca director al „Revistei Economice“, cât și ca secretar al Delegațiunii.

4. Propunerea dlui Dr. C. Diaconovich în cauza despăgubirii sale ca fost editor al „Revistei Economice“ se transpune biroului Delegațiunii spre definitivă rezolvire.

5. Rațiunile despre fondurile administrate de Delegațiune aflându-se în regulă și pe deplin justificate se aprobă și Delegațiunii i se dă absolutoriu.

6. Delegațiunea se îndatorează a face pașii de lipsă pentru încasarea taxelor restante dela băncile asociate, cari nu și le-au achitat încă.

7. Se ia act cu aprobare despre socotelile expoziției băncilor și se decide ca tabelele grafice generale să se depună în Muzeul Asociațiunii din Sibiu, căruia să se doneze și suma de K 703.82 rămasă ca escedent din taxele încasate pentru aranjarea expoziției.

Tabelele grafice speciale se vor înapoia băncilor respective.

VI. Urmează raportul comisiunii exmise pentru studierea proiectului de statute al însoțirii „Solidaritatea“, prezentat de biroul Delegațiunii. Raportor D. Rațiu.

Conferința după o dezbateră amănunțită a acestui proiect îl stabilește și primește în textul aneșat la acest proces verbal sub 1/.

VII. Se trece la constituirea Delegațiunii. Președintele face atenți pe membrii conferinței, că fiind Delegațiunea organul băncilor

asociate, la alegerea ei pot participa cu vot activ și pasiv numai reprezentanții acelor bănci.

Conferența alege cu unanimitate de voturi pe Domnii *Partenie Cosma*, Sibiiu; *Sava Raicu*, Arad; *R. Cărăbașiu*, Timișoara; *I. I. Lăpădatu*, Orăștie și *Iuliu Bardosy*, Sibiiu. — Mandatul acestei Delegațiuni durează până la activarea însoțirii „Solidaritatea“.

VIII. Ordinea de zi fiind exhaustivă, președintele mulțumind delegațiilor, pentru interesul arătat față de lucrările Conferenței declară Conferența închisă.

D. u. s.

Parteniu Cosma m. p.,
președinte.

Ioan I. Lăpădatu m. p.,
notar.

Verificat.

Sibiiu, în 9 Ianuarie 1907.

Iosif Lissai m. p.

Dominic Rațiu m. p.

Anex 1.

Raportul biroului Delegațiunii băncilor.

Onorată Conferență!

În conformitate cu deciziunile conferenței băncilor din 23 August 1905, cea mai importantă chestiune care a preocupat biroul Delegațiunii băncilor a fost executarea deciziunii Nr. 4 punct 8 a amintitei conferențe, adică studiarea și compunerea unui proiect corespunzător pentru însoțirea pe base mai reale și mai solide a băncilor noastre.

Această deciziune însă abia numai în timpul din urmă a putut fi executată, pe deoparte pentru că biroul Delegațiunii a fost mult zădărnicit în lucrările sale de aranjarea despărțământului băncilor noastre la Expoziția generală română, pe de altă parte pentru că secretarul delegațiunii D-nul Dr. C. Diaconovich strămutându-și locuința din Sibiiu, a fost necesitat să demisioneze din postul ocupat în sinul corporațiunii noastre.

În urma acestei schimbări lucrările secretariatului Delegațiunii au fost concretizate interimar D-nului Ioan I. Lăpădatu. În noua sa formațiune biroul Delegațiunii a pregătit imediat un proiect de statute pentru o însoțire a institutelor noastre, proiect, care încă în 1 Noembrie a. e. s'a tipărit și s'a trimis în câte două exemplare tuturor băncilor noastre, cu cercetarea, ca examinându-l să-și facă fiecare observările ce le va crede de lipsă. La proiectul Delegațiunii au răspuns și aderat peste 70 de bănci române, care toate s'au declarat învoite a face parte din însoțirea proiectată.

După primirea acestor răspunsuri Președintele Delegațiunii a convocat pe toți membrii ei, pentru ca să conștientizeze la răspunsurile băncilor și observările lor se stabilească textul proiectului, ce se va prezenta conferenței convocate pe ziua de azi. Dintre membrii Delegațiunii însă doi înși, anume Dr. Aurel Vlad și Iunie Brutus Hodoș și-au anunțat dimisia, Dr. N. Oncu s'a scuzat, că nu poate participa din cauză de boală, iar Dr. T. Mihali n'a răspuns peste tot învătării Președintelui. Astfel Delegațiunea neputând țineă ședință formală, biroul ei în conformitate cu procesul verbal anexat la acest raport sub 1% a fost necesitat a re-

zolvî singur lucrările pentru care fusese convocată și a lua în discuție proiectul înființării însoțirii, proiect, pe care împreună cu modificările, ce a aflat de necesar a le face, ne luăm voie a Vi-l prezenta ca anex sub 2% la raportul nostru.

Despre celelalte afaceri, lucrări și schimbări ivite în cursul anului trecut în sinul Delegațiunii fostul ei secretar Dl Dr. C. Diaconovich a prezentat un raport detaliat, ce deasemenea Vi-l anexăm sub 3% la raportul, ce Vă prezentăm.

În fine prezentându Vă raționările despre fondurile administrate de Delegațiunea băncilor aici sub 4% ne permitem a Vă ruga:

1. Să emiteți dintre delegații băncilor asociate o comisiune, care să examineze rapoartele și raționările, ce prezentăm.

2. Să exmiteti dintre delegații băncilor prezenți la această conferență o comisiune, pentru examinarea proiectului de statute prezentat de biroul Delegațiunii.

3. Deoarece mandatul membrilor Delegațiunii a expirat, să alegeți o nouă delegațiune, pe care să o încredințați cu continuarea lucrărilor înființării însoțirii a băncilor și al cărei mandat să expire îndată ce se activează însoțirea proiectată, și în fine

4. Să luați dispozițiuni cu privire la fondurile administrate de Delegațiunea băncilor.

Sibiiu, din ședința biroului Delegațiunii, ținută în 25 Decembrie 1906.

P. Cosma m. p.,
președinte.

Ioan I. Lăpădatu m. p.,
secretar substituit.

Proces verbal,

luat în ședința biroului Delegațiunii băncilor române asociate, ținută în 25 Decembrie 1906.

Prezenți: *Partenie Cosma*, președinte, *Dr. C. Diaconovich* și *Ioan I. Lăpădatu*, secr. substituit.

I. Președintele arată, că în urma convocării sale pentru ședința de astăzi, doi dintre membrii Delegațiunii, d-nii Dr. A. Vlad și Iunie Brutus Hodoș, și-au prezentat dimisia, Dr. N. Oncu s'a scuzat, că nu poate participa din cauză de boală, iar Dr. T. Mihali preste tot n'a răspuns învătării adresate.

Se ia act și se decide, ca lucrările, pentru care eră convocată Delegațiunea să se continue prin biroul ei.

II. Se prezintă raportul biroului Delegațiunii către conferența convocată pe 26 Decembrie precum și raportul dlui Dr. C. Diaconovich către Delegațiune.

Ambele rapoarte se iau la cunoștință și se decide ca în textele anexate la acest proces verbal sub 1 și 2 să fie prezentate conferenței.

III. Se prezintă raționările pro 1902, 1903 și 1904 a fondurilor administrate de Delegațiune, cari

aflându-se în regulă și pe deplin justificate se primesc și se vor prezenta conferenței.

IV. Se prezintă proiectul de statute pentru însoțirea institutelor financiare precum și răspunsurile și observările băncilor noastre și după o dezbateră amănunțită

biroul stabilește proiectul de statute de prezentat conferenței în textul anexat la acest proces verbal sub 3. Cu acestea ședința se încheie.

D. u. s.

P. Cosma m. p.,
prezident.

Ioan I. Lăpădatu m. p.,
secretar subst.

Anexa 2.

Raportul Dlui Dr. C. Diaconovich.

Onorată Delegațiune!

În urma mutării domiciliului meu de la Sibiu la București întâmplată în toamna anului curent, ne mai putând prevedea agendele, ce ați binevoit a mi-le încredința atât în calitate de Secretar al Delegațiunii, cât și ca redactor al „Revistei Economice”, — a trebuit să îngrijesc pentru timpul până la proxima intrare a Delegațiunii de un suplent în locul meu și în conțelegere cu Dl președinte al Delegațiunii am predat editura și redacțiunea „Revistei Economice” valorosului meu colaborator de până aci Dlui Ioan I. Lăpădatu, astăzi directorul institutului „Ardeleana”, din Orăștie, ale cărui calități distinse și studii vaste pe terenul științelor financiare sunt cunoscute din număratoarele sale publicațiuni, ce privesc afacerile de bancă și în special organizațiunea institutelor noastre de credit.

Cred, că On. Delegațiune va consimți pe deplin cu trecerea „Revistei Economice” sub conducerea Dlui Lăpădatu, care este la noi în țară necontestat cel mai distins publicist pe acest teren economic-financiar și prin urmare în primul rând chemat a redacta organul oficial al băncilor noastre, pe care, — sper și nu mă îndoiesc — îl va ridica la un nivel cu mult superior celui de până aci.

Partea materială a acestei schimbări în proprietatea foii, care este numai subvenționată de Delegațiune și nu se editează în contul fondului băncilor, a fost aranjată în bună înțelegere și în mod competent între mine și Dl Lăpădatu, ca fost și actual proprietar al „Revistei Economice”.

Tot pe dl Lăpădatu l-am rugat, de asemenea în conțelegere cu prezidiul Delegațiunii, ca să ne înlocuiască în mod provizor, până când Delegațiunea va putea lua alte dispozițiuni, — și în calitate mea de secretar al Delegațiunii Băncilor în special l-am rugat să redacteze proiectul de statute, care în senzul deciziunii luate de Conferența din 1905, va trebui prezentat în anul curent unei întruniri mai largi a băncilor române din țară și — dupăcum Vă este cunoscut, Dl Lăpădatu s'a și degajat de această însărcinare în condițiunile cele mai mulțămitoare.

Sper deci, că On. Delegațiune va aproba măsurile luate provizor cu autorizațiunea Prezidiului ei, și vin acum a prezenta la locul competent și în mod formal demisiunea mea din postul de secretar al Delegațiunii băncilor române.

Cred, că nu am să insist mai pe larg asupra motivelor acestei demisiuni, cari sunt a se căuta singur numai în împrejurarea, că în urma expatrierii mele îmi este luată posibilitatea de a servi și pe viitor interesele institutelor române de credit din Ungaria în calitate de organ propriu al lor.

Rămâne numai să dau expresiune în fața Onor. Delegațiunii sincerei și profunde mele mulțămite pentru măgulitoarea încredere, cu care m'a distins prin alegerea mea de secretar al ei și pentru deosebita bunăvoință, cu care m'a sprijinit în activitatea mea.

Nu mai puțin decât opt ani am avut onoarea de a funcționa ca secretar al On. Delegațiunii și oricât de modeste au fost serviciile, ce le-am putut face în acest period de timp destul de conșiderabil, cred totuș că activitatea mea ca organ executiv al Delegațiunii nu a rămas fără rezultate reale.

Este drept, că în cei doi ani din urmă, fiind cu totul preocupat de agendele, ce mi le-au impus cele două expozițiuni românești din 1905 și 1906, la care de altminterlea încă au eluptat băncile noastre un loc de frunte și în special la expoziția din București recompensa cea mai înaltă: diploma de onoare cu medalia de aur, — mi-a fost cu desăvârșire imposibil de a mai prevedea agendele, ce mi le a încredințat Delegațiunea, cu acelaș zel și cu aceeaș tihnă ca mai înainte. Dar cu toate acestea cred, că nu mă fac vinovat de lipsă de modestie, dacă susțin, că lucrările făcute de mine la ordinul și din încredințarea onoratei Delegațiunii au adus roade destul de frumoase.

Căci cu toate că hotărârile conferențelor din trecut, în urma naturii cu totul voluntare și neobligatoare a asocierii băncilor noastre de până aci — au fost lipsite de o sancțiune formală și au avut mai mult numai caracterul unor sfaturi bune, a căror urmare sau neobservare a fost lăsată cu totul în libera voie a singuraticelor noastre institute financiare, — totuș este un adevăr incontestabil, că în urma stăruințelor Delegațiunii formulate în publicațiunea mea „Problemele reformei băncilor” și peste tot în „Revista Economică”, la care am avut în această privință și valorosul concurs al mai multor colaboratori, între cari afară de Dl Lăpădatu trebuie să mai amintesc în primul rând pe Dni Const. Popp, I. Vătășan, R. Simu și Ermil Borcea.

Băncile noastre și îndeosebi institutele noastre mai mici au făcut progrese însemnate pe calea consolidării. Ne putem convinge de aceasta prin o simplă comparare a bilanțurilor publicate de băncile noastre înainte de 1898 cu cele din anii din urmă care ne arată un progres enorm atât în formă cât și în fond. O paralelă fugitivă chiar, între rezervele băncilor noastre de atunci și de acum, între cifrele, ce arată stocul lor de efecte, fondurile de penziuni, apoi între modul stabilirii și distribuției profitului și în serviciul intern, între măsurile de control, ba chiar și între condițiunile și mobilitatea împrumuturilor din acea epocă și din cea de astăzi, vor dovedi până la evidentă, că am înaintat pe calea îmbunătățirilor în măsură mai mare decât băncile popoarelor conlocuitoare mai vechi și mai mari, cari în multe privințe au luat abia cu ani în urma noastră măsurile de consolidare ce noi le aveam cei dintâi în țară.

Este o deosebită satisfacțiune pentru mine, că din încrederea Onor. Delegațiunii am putut avea și eu o parte destul de însemnată în realizarea acestui progres, care — deși nici pe departe nu ne poate încă mulțami — remarcă totuș un pas însemnat în desvoltarea și consolidarea băncilor noastre.

Sper și doresc, ca proxima conferență, chemată a pune asocierea băncilor române pe baze mai reale și a investi măsurile de consolidare, ce se vor lua în viitor cu puterea sancțiunii, — să inaugureze o nouă și înfloritoare eră de progres pentru institutele financiare ale poporului nostru, care pentru acesta nu sunt și nu este permis să fie numai întreprinderi de spe-

culațiune privată, ci sunt și trebuie să fie totdeauna și puternici factori de consolidare socială și culturală și prin aceasta un element principal al dezvoltării noastre naționale.

După aceste mai rămâne numai să dau samă de administrarea fondurilor băncilor și în acest scop Vă prezint spre cenzurare și aprobare câte o dare de samă despre starea fondului general al Delegațiunii băncilor și despre fondul Expoziției băncilor.

Deoarece asocierea băncilor în viitor se va pune pe baze cu totul nouă, cari nu sunt identice cu cadrele ei de până aci rămâne la aprecierea băncilor asociate în condițiunile din trecut, ca independent de institutele, ce nu au apartinut asociării de până acum, să designeze destinațiunea fondului general al Delegațiunii. Inșă în vederea împrejurării, că o mare parte a băncilor asociate nu s'au conformat angajamentelor luate cu privire la plățirea cvotei de $\frac{1}{2}\%$ din profit, încât restanțele prezintă astăzi suma considerabilă de K 11,425-97, cred că nu ar fi just față de celelalte institute, cari și-au achitat contribuiriile, dacă Delegațiunea ar renunța la încassarea acestor pretenziuni.

Cu privire la darea de samă despre fondul Delegațiunii am să amintesc numai, că la încheiere nu am luat în conșiderare pretenziunea ce ca editor al „Revistei Economice”, cred că sunt în drept a o formulă față cu fondul Delegațiunii în urma deciziei Nr. XV a conferenței băncilor din 19 Octomvrie 1903.

Anume prin această decizie, conferența în urma unei propuneri făcute în momentul încheierii ședinței de dl Zevedeu Murășanu, a redus prețul de prenumerare al „Revistei Economice”, dela 20 la 12 cor., prin ce veniturile mele, ca editor al „Revistei Economice” s'au redus în mod unilateral socotind numai 200 abonamente cu suma de K 1600 pe an, ceea ce pe anii 1904, 1905 și 1906 dă în total suma de K 4800.

Deoarece Delegațiunea de atunci încoace nu s'a mai putut ocupa de această chestiune și nici numărul abonților nu s'a urcat, eu nu am fost recompenzat pentru această pierdere pentru mine cu atât mai simțitoare cu cât cheltuelile de editare nu s'au redus ci din contră au crescut la o sumă mai mare.

M'am simțit în drept a releva această chestiune cu atât mai vărtos, pentru că:

a) convențiunea încheiată între mine și Onorata Delegațiune, prin care mi-s'a acordat o subvenție anuală de K 3600 pentru editarea „Revistei Economice” — s'a făcut pe baza prețului de abonament de K 20 pe an, reduse ulterior prin o măsură unilaterală a conferenței cu 40% la suma de K 12;

b) pentru că în urma acestei reduceri a veniturilor foii, am rămas în restanță cu achitarea conturilor „Revistei” și în fine

c) cred, că pierderea relevată merită oarecare considerațiune și în vederea împrejurării, că serviciile mele de secretar al Delegațiunii le am îndeplinit timp de 8 ani în mod cu totul gratuit și tot în mod gratuit am îngrijit, cu multă osteneală și pierdere de timp și de organizarea ambelor Expozițiuni (din Sibiu și București) ale băncilor noastre.

Cu toate acestea nu fac nici o pretenziune formală, ci las cu totul la aprecierea On. Delegațiunii, dacă și intrucât va crede de cuviință a mă despăgubi de pierderea avută în urma deciziei Nr. XV. a conferenței din 1903. Oricare ar fi deciziunea D-voastră eu declar înainte, că va avea consimțământul meu.

Ce privește expozițiunea din București, amintesc că cu toată tablourile grafice generale, ce le-am expus aici, au fost lucrate din nou pe baza încheie-

rilor dela 31 Decemvrie 1905, am făcut-o fără contribuire nouă din partea băncilor, singur numai din economiile realizate la expoziția din Sibiu.

După acestea mulțămindu-Vă încă odată pentru încrederea, cu care m'ați distins, doresc lucrării D-tre și băncilor, ce le reprezentați succesele cele mai depline.

București, 8/21 Decemvrie 1906.

Dr. Diaconovich m. p.

Orizonturi noue.

Urmărind fazele prin care trece viața economică a timpului nostru găsim că îndeosebi în ultimele decenii *tovărășiile satești* au un rol foarte însemnat în dezvoltarea economică a fiecărui stat și popor.

Pe noi Români de aici ne-a găsit lupta economică cam nepregătiți și de aceea a fost natural să ne acățăm de primul lucru, ce ni-s'a părut mai în cale și mai ușor de intrupat. Am făcut și durere facem încă mereu la bănci, cu caracter de asociații de capitaliști și cu prea puțină participare a sateștilor noștri.

Cu toate acestea, în situația dată băncile noastre își au rolul lor important în viața noastră economică, pe care aproape o învârt și o conduc peste tot de pe la ghișeurile lor.

Bărbați luminați, conducători de bănci românești, au știut însă să aprecieze pe deplin situația și au dat la timp încă expresie convingerii lor că băncile noastre numai așa își pot valida și menține rolul lor important, dacă *asociându-ne* în o reuniune, caută să găsească și mai multe puncte de directie ajutorare a *sateștilor* românești din care cu preferință își au clientela și pentru care îndeosebi își au rostul de a exista.

Îngrijirii acesteia s'a dat convingătoare expresie atunci, când între scopurile ce le urmărește nou proiectata instituție „Solidaritatea” — au luat și spriginirea și alcătuirea de societăți agricole, industriale și comerciale mai ales pe satele noastre.

Oricât s'ar părea de îndepărtată și poate anevoioasă îndeplinirea muncii pentru ajungerea acestui scop nouă ni-se pare că mai curând decât s'ar crede se va porni această muncă și se va face cu deplin succes. Căci noi suntem convingși, că băncile noastre cât decurând se vor încredința că cu organizațiile lor orășenești și capitaliste nu vor mai putea satisface îndeajuns așteptărilor legate de ele. Incurând vor fi silite să înlocuiască informațiile nesigure și necomplete ale bărbaților plenipotențiați prin lucrările ce le vor îndeplini cu multă realitate mici însoțiri satești, care vor servi drept canale binefăcătoare pentru prosperarea băncilor noastre, menite pentru conducerea vieții noastre economice.

În hotărârea conferinței dela Sibiu, de a fi luat între scopurile „Solidarității” spriginirea și alcătuirea prin bănci de diferite *tovărășii* pe sate — găsim noi unul dintre cele mai importante momente legate de înființarea asociației „Solidaritatea”.

Prin alcătuirea de *tovărășii* pe sate prevedem nu numai interesele speciale ale băncilor mai bine îngrijite, dar suntem convingși că sateanul nostru va ști să aprecieze din propria lui experiență rostul și lucrarea băncilor noastre. Prin aceste *tovărășii* legătura dintre satean și băncile noastre devine mai intimă, mai lămurită și va înțelege mai ușor întreagă tendința de a organizațiune economice.

Mai pe sus de toate apoi sateanul nostru va simți direct și imediat trebuința băncilor și a *tovărășiilor*

și va nizuți ca în toate lucrările lui să se știe sprigini pe întovărășirea muncii și a capitalului —, rămâne dar singura armă de a ne putea susține poziția în lupta concurenței nesdravene.

Cine a urmărit cât de cât fazele vieții economice și numai din Ungaria și țările din imediata noastră apropiere, s'a putut convinge că atunci când e vorba de ridicarea agriculturii și preste tot a satelor, tovărășilor le revine rolul principal.

Dat fiindcă, întreagă puterea noastră e la sate (și durere prea puțin la orașe), e natural că ne înveștește mult faptul, că conducătorii băncilor și prin ele a economiei noastre, au găsit în urmă privilegiul potrivit să muncească și să indemne la muncă prin tovărășii sătești pe locuitorii satelor noastre și astfel să asigure că în apropiatul viitor întreagă organizația noastră economică va lua altă față, va apuca pe o cale, ce credem că va asigura rezultate tot mai mari.

La această muncă dorim să apucăm și noi modestul nostru obol și cu deosebire în această nizuțintă ne găsim rostul de a munci cu toată dragostea pentru intruparea idealului schițat și prin coloanele acestei reviste.

Vasile C. Osvadă.

Băncile noastre și emigrările.

— Date și fapte. —

În limitele planului propus, vin a mă mântui, fărîmătură cu fărîmătură, de promisiunea făcută. Graiul cifrelor e mai elocvent decât orice dicții oratorice și mai are însușirea caracteristică de a nu putea fi combătut. Cifrele se impun prin însăși forța lor, fără să aibă trebuință de parafrază și flori retorice.

* * *

Plecând dela Brașov pe drumul de țeară spre Făgăraș, la depărtare de 28 km. se află comuna Vlădeni. V'ro 6 km. spre ost dela Vlădeni se află Țintarii, o altă comună mare. Amândouă sunt pur românești.

Teritoriul Vlădenilor este împărțit astfel:

33 ³ / ₄	jug. cat. grădini;
1028	" " arătură;
1405	" " fânat;
402	" " pășune;
2112	" " pădure.

Este deci un complex de 4980³/₄ jug. cat., din cari 763 ale Brașovului, vându-te abia de v'ro 2—3 luni la licitație. Nu știu în a cui proprietate vor fi ajuns.

Puterea productivă a solului e sub mijlociu. În deosebi pământurile de arătură numai bine gunoite pot produce ceva. Astfel cei v'ro 2000 locuitori, împărțiți în 400 case trebuie să-și caute mijloacele de subsistență și pe altă cale.

Ficiorii și fetele, până a nu se căsători pleacă în România, căutându-și diferite ocupații.

Bărbații căsătoriți umblă în cărăușii și poartă negoț mărunț, ocupații cari ordinioară erau înfloritoare. Până la facerea drumurilor de fier, vlădărenii duceau mărfurile comercianților din Brașov până pe la Bistrița Dej, Gherla, Cluj, Huedin, Trascău, și chiar pe la Dorna în Bucovina. Cărau sare dela Turda, Uioara, Parajd; pietri de moară dela Ciceu. Cu o cale făceau înșiși negoț cu păsat, graț (Gerste, pește din România, vin dela Mediaș, brânză, oleiu, oale, luminări, fețe de perină, bețe, brâne și altele. Erau bine cunoscuți în toate părțile locuite de Români.¹⁾

Astăzi umblă indeosebi cu var, prin țeara Oltului, și „prin Ardeal“ până pela Mediaș.

Astfel cutreerând ei satele prin 1900—1901, au prins de veste, că de prin țeara Oltului și de prin Ardeal au plecat mulți Români la America și că le merge bine trimițând bani acasă — „de se duce minunea“.

Astăzi aud, mâne aud, poimâne aud: ce eră mai aproape de mîntea omului, decât să facă și ei o încercare?

În cursul celor zile după zile ideile li-s'au lămurit și cei mai curagioși le-au transpus în faptă.

*

În Martie și Aprilie 1902 au plecat la America 19 vlădăreni. Din Maiu 1902 până în 31 Decembrie al aceluiaș an au trimis acasă în total 11,205 cor. 46 bani. Se vine deci pe unul — în termen mediu — suma de 590 coroane.

Văzând succesul celor emigrați, în anul 1903 au mai emigrat 97 bărbați și anume 50 au plecat în luna Martie, 6 în Aprilie, 5 în Iunie, 6 în August și 30 în luna Septembrie.

Din Ianuarie 1903 până în 31 Decembrie au trimis acasă 49,098 cor. 80 bani, cu toatecă toamna anului amintit nu a prea fost favorabilă pentru muncitorii dela fabrici din cauza reducerii plăților și a brațelor de muncă.

Rezultatul e destul de favorabil. Pentru comuna Vlădeni emigrarea eră salutară. Mulți oameni săraci în toată puterea cuvântului s'au ridicat binișor din mizerie.

În 1904 emigrarea a luat proporții și mai întinse. Ba pofta de câștig a cuprins și pe oamenii din comuna învecinată Țintarii.

Despre rezultatul din 1904 și 1905 voiu grăi altădată.

Cred, că nu va fi de prisos să accentuez, că oamenii nu pleacă pentru totdeauna. E vorba de cel mult 2—3 ani, în cursul cărora își dau silința să dobândească speșele de drum și să câștige suma trebuincioasă pentru asigurarea unui viitor mai bun pe seama familiei, scăpându-se totodată și de datoriile ce le-ar fi având.

Gavr. Todica.

Revizorii experți.

Acum că prin întemeierea „Solidarității“ instituția revizorilor experți o să ajungă și la noi la ade-vărata ei însemnătate, pe care aceste organe de control le au deja de multă vreme în țările mai avansate economiceste, să impun oarecari reflexii în această direcție.

Scriitorul acestor rânduri a avut prilej cu ocazia ședințelor ultimei conferințe dela Sibiu a directorilor de bancă, a observă unele păreri, (cari deși nu s'au expus în ședințe, ci s'au schimbat numai în discuții afară de program), cum chiar unii dintre factorii cei mai competenți ai băncilor noastre, conzideră controlul obligator mai mult de un balast decât de remediare pentru băncile noastre. Reviziunile, cari până acum s'au făcut în mod sporadic, se pare că încă n'au fost de ajuns a acimatiză pretutindeni acest salutar serviciu în cercurile noastre financiare. Misiunea revizo-

¹⁾ Mai an întâlnisem unul și prin Geoagiu, dar spune că „nu mai merge negoțul. Cei cu America nimeresc mai bine“.

rilor pare a fi rău înțeleasă pe aiurea, și considerată de un deranj în gospodăria internă a singuraticilor bănci.

Nu că doar conducerea unei sau altei bănci ar avea motive de a privi reviziunea, ca o probă ce se face asupra solidității institutului ei, căci acceptarea prin conferință fără discuție a controlului obligator este cea mai bună dovadă, că băncile noastre lucră cu conștiință curată. Motivul principal, care dictează oarecari scrupuli pentru această inovație este, credem, lipsa de praxă pe acest teren neumblat, neorientarea asupra efectului care abia se va putea observa după timp mai lung, când reviziunile vor da rezultatele dorite. Este adevărat, că dacă e ca lucrările revizorilor noștri experți să fie încoronate de succes, va trebui ca la numirea lor să se facă o selecțiune subtilă între persoanele, căror se va încredința acest rol important. Ca instituția să se poată dezvoltă în avantajul ei, și să-și câștige prestigiul, de care are necondiționată trebuință, trebuie să se procedă cu rigoare la alegerea membrilor ei.

Simpla cunoaștere a contabilității, sau o praxă oarecare de bancă, sau vechimea de funcționar nu sunt suficiente garanții, cari să califice pe cineva de revizor expert. Ca acesta să-și poată împlini misiunea adevărată, se cere ceva mai mult, decât a putut cineva să învețe la școală, și în biroul cutărui institut. Pe lângă aceste condiții minimale revizorul va trebui să aibă și o experiență foarte vastă în toți ramii de afaceri de bănci. Va trebui să se fi ocupat și să fi urmărit continuu mișcarea economică modernă, nu numai din jurul nostru, ci și din țările mai avansate. Va trebui să fie oțelit teoretic și practic în materiile speciale, și să arete o aptitudine deosebită pentru funcția ce i-se încrede. Pe lângă cunoștințele temeinice de specialitate însă credem, că pentru revizor se cere și o cultură generală, un *tact* deosebit de fin, pe lângă o energie dezvoltată la locul său, și o mare tenacitate de muncă. Cu un cuvânt revizorii viitorului vor trebui să aibă o intelectualitate, care depășește mediocritatea.

Chestia cea mai delicată pentru cei interesați este *încrederea* în revizori și — *discreția* acestora. În Anglia și Austria, încât revizorii nu sunt legați prin jurământ, se aplică în privința aceasta principiul solidarității. Unul ia garanții pentru toți, și toți pentru unul. Este parola de onoare, care deține atât pe revizor, cât și pe cel ce se supune reviziunii, să observe încredere reciprocă și discreție. Un juriu de onoare special păzește strict, ca în această direcție să nu se întâmple vre-o deraiare, care de altcum este total exchisă, deoarece celce s'a făcut culpabil de o astfel de transgresiune, ar avea să poarte consecințele cele mai grave. Instituția accountants-lor din Engli-tera și gremiul comercial din Austria d. ex. procede la alegerea revizorilor cu cea mai strictă scrupulozitate, în mod aproape exclusivistic. Numai astfel de persoane sunt admise de revizori, pentru cari numitele instituții pot lua *deplină garanție* în punctul *încrederei și al discreției*.

Dacă acum și factorii noștri competenți dela „Solidaritatea” vor acceptă acest principiu pentru revizorii noștri, făcând pe acest temeiul o alegere norocoasă, credem, că orice scrupuli, cari ar mai putea subversă ici-colea, vor dispărea spre binele și prosperitatea modernei întocmiri din sinul nostru. #

O idee.

Nici nu am ajuns bine la sfârșitul anului de gestiune, și zilnic curg băncilor teacuri de rugări din apropiere și din mari depărtări, dela particulari și dela corporațiuni, mai ales bisericești de ambele confesiuni, ba ce e interesant, chiar și dela confesiuni străine de noi. Toate aceste rugări atentează la quota de binefacere ce o va votă adunarea generală din venitul curat al băncilor. Nu greșim dacă zicem atentează, deoarece aruncând o privire asupra tuturor acestor cereri de milă, admitem că o parte din ele sunt sincere, dar cele mai multe vrând-nevrând, îți fac impresia de încercări de speculă ori de noroc. Mai ales dacă știm, că rugările de felul acesta se tipăresc cu sutele și cu miile, necesități suntem să zicem, că trebuie ca experiența a dovedit rentabilă afacerea aceasta. Rizicul e relativ foarte mic pe lângă șansa cea mare de eventual câștig, când adevărat s'ar află vreo bancă, care conform uzului, i-ar votă o sumă oarecare pentru scopul nobil indicat în rugare. E altă întrebare, dacă ajutorul ajunge de fapt să se folosească la scopul indicat.

Felul de ajutorare însă fără nici un sistem, și dat în sfărături, obicinuit pe la băncile noastre, are ca și caritatea exerciată de singuratici, aceiaș parte slabă, că de multeori se ajută aceia cari nu merită ajutorul, ori apoi ajutorul dat e insuficient pentru a satisface scopul pentru care s'a dat.

De aceea, dacă caritatea singuraticilor s'a putut organiza în marele și intensul complex al unor state, credem cu atât mai ușor li va succede Delegațiunii băncilor ori asociației lor ce se va înființa în curând, și în a cărei atențiune recomandăm ideea, — ca quotele de binefacere ce le votează singuraticile instituite, să se adune într'un mare fond central, de unde apoi după un plan bine chibzuit și în mod sistematic ajutoarele să se împartă exclusiv pentru edificarea de școli în localități unde este mai mare lipsa adevărată, și unde ele sunt reclamate și de împrejurările excepționale în cari trăim.

Astfel întrebunțate quotele de binefacere, ne închipuim că ar slui într'adevăr masei mare a popoului nostru, pentru binele căruia s'au înființat băncile, dupăcum glăsuiește paragraful din fruntea statutelor-calapod.

Anca.

JURISDICTIUNE.

Rebonificare pentru efectele luate împrumut dar nerestituite. În caz de nerestituire a efectelor primite împrumut, trebuie rebonificată valoarea faptică (după curs) și nu valoarea nominală a efectelor împrumutate. (Curia reg. Nr. 1372/1906.)

REVISTA FINANCIARA.

Situațiunea.

Sibiu, 10 Ianuarie 1907.

La începutul acestei săptămâni predomină în piața financiară internațională părerea că atât banca Angliei, cât și banca imperială germană vor reduce deja în cursul acestei săptămâni etalonul, care este încă 6% în London și 7% în Berlin. Opiniunea aceasta

se bază pe faptul că banca Angliei a primit la finea săptămânei trecute cantități mai considerabile de aur; iar în Berlin s'a redus în săptămâna primă a anului curent circulațiunea de bilete supuse la dare cu 240 mil. marce. În săptămâna aceasta se sporează o reducere și mai considerabilă a circulațiunii de bilete supuse la dare, cu toate acestea nu se poate pretinde încă reducerea etalonului oficios al băncii. Discontul privat, care în prima zi, când s'a lansat ideea reducerii etalonului, scăzuse la $5\frac{1}{8}\%$ iarăși s'a urcat la $5\frac{1}{4}\%$. Deasemenea în London după părerea cercurilor financiare celor mai competente, nu este potrivit timpul pentru reducerea etalonului.

Pe piața internă de bani deasemenea se observă oarecare ușurare dela publicarea situațiunii menzuale pentru 7 crt. în care circulațiunea de bilete supuse la dare este arătată numai cu 14.1 milioane coroane, adică cu o reducere de 116.2 milioane. Deoarece în 8 și 9 crt. încă a avut banca scadențe mari de încassat, se crede că până acum va fi dispărut din circulațiune și restul de 14.1 milioane coroane.

SOCIETĂȚI FINANCIARE ȘI COMERCIALE.

„Astra“, institut de credit și economii soc. pe acții în Sasca-montană (comit. Caras-Severin). Sub firma aceasta s'a înființat de curând în Sasca-montană, precum am anunțat deja, un al doilea institut de bani românesc, care în adunarea generală constituantă dela 27 Dec. a. tr. și-a compus direcțiunea din următorii domni: Sofronie Avramescu (prezid.), Vichente Balea, Carol Ramuțiu, Ioan Lăpădatu, Ioan Marau, Dr. Vasile Meșter, Emilian Novacovicu, George Sporea și Virgil Tapu.

Comitetul de supraveghiere este compus din d-nii: Paun Atnagia, Nicolae Mircea, Nicolae Balmez, Ioan Belca, Sofronie Mica, Teodor Panciovan și Ioan Savu.

CRONICA.

Rugare. Adresăm tuturor abonenților și spriginitorilor de până acum ai Revistei noastre rugarea, să binevoiască a-și înnoi abonamentele pe 1907, iar celorce au primit și numărul de față al Revistei și încă n'ar fi abonenți, să între în șirul abonenților noștri, eventual să ne retrimeată numerii primiți, pentru a ne putea orientă asupra tiragiunii anului curent.

Abonamentele se fac la Administrațiunea «Rev. Econ.» în Sibiu (Nagyszeben, Strada Morii Nr. 6).

Monetizare în 1907. În anul curent se vor bate în monetăriile statului ungar: 200,000 piese à K 10 aur = K 2 mil.; 600,000 piese à K 20 aur = K 12 mil. și 20 mil. piese à 2 fil. aramă = K 400,000 total deci monete în valoare de K 14.400,000.

Rectificare. În Nr. 38 din 1906 al „Rev. Economice“ cum și în alte ziare s'a străcurat o eroare, anume: că capitalul societar al institutului de credit

„Aurora“ din Baia-mare ar fi de K 100,000, pe când acela de fapt este de K 150,000, ceea ce prin aceasta rectificăm.

Asigurarea depozitelor spre fructificare. Multele falimente de bănci întâmplăte în timpul din urmă în America, prin care publicul mare a suferit pagube simțitoare, au dat naștere unui nou ram de asigurare anume asigurării depozitelor spre fructificare și de bancă. Inițiativa a luat-o firma American Bonding Company of Baltimore, care asigură depozite spre fructificare deocamdată până la 5000 dolari. Premia este de $\frac{1}{4}\%$ și minimală de 5 dolari. Asigurarea aceasta este foarte scumpă, în special este mare minimalul premiei, care la 100 dolari face 5% , la 500 dolari face 1% , deci tocmai clasele mai sărace, cari ar avea mai mult interes la aceste asigurări nu pot face uz de ele. Scopul s'ar putea ajunge prin urmare numai cu premiile ieftine, cari considerând reperițiunea, cu care se desvoaltă concurența americană de sigur că vor urmă deja în curând.

Agitație condamnabilă contra unei bănci românești. Sub titlul „Creditele revocate ale „Sebeșanei“ ziarul german „Karansebeser Zeitung“ publică în numărul său penultim o notiță veninoasă asupra institutului „Sebeșana“ din Caransebeș, afirmând că acesteia i-s'ar fi revocat creditele din partea mai multor bănci românești între cari și din partea „Albinei“.

Notița trage mai departe la îndoială bonitatea „Sebeșanei“, aduce mai multe invinuirii directorului ei executiv și de încheiere avertizează publicul „de a fi cu grijă“. Intreaga notiță se vede a fi publicată cu vădită tendință de a discredita „Sebeșana“ în fața publicului și agitația pornită în contra acestei bănci românești este cu atât mai condamnabilă cu cât ea este pusă la cale, precum se spune, chiar de unii Români.

Conducătorii „Sebeșanei“ vor ști fără îndoială ce măsuri să ia contra ziarului „Karansebeser Zeitung“ care cu atâta ușurință îi pune în joc reputația; noi din parte-ne putem anunța pe baza informațiunii primite dela loc competent, că încât privește „Albina“ știrea adusă de numitul ziar nu este adevărată.

Cassă de păstrare comunală pe acții în Sătmar. Chestiunea casselor de păstrare comunale s'a discutat în timpul din urmă foarte des în ziarele din Ungaria, în special în cele maghiare, precum și în revistele de specialitate. S'au ivit diferite păreri dintre cari cele mai multe s'au pronunțat — foarte corect — contra acestor casse de păstrare, câtă vreme instituturile de bani existente sunt în poziție a servi trebuințele de credit ale populațiunii rurale, cel puțin în aceiași măsură, ca și proiectatele casse de păstrare comunale. Chestiunea însă cu toate acestea nu se abandonează și de curând un notar cercual a prezentat vicecomitetului comitatului Sătmar un proiect pentru fondarea unei casse de păstrare comunale centrale. Conform, acestui proiect pentru mai bună plasare (!?) a diferitelor fonduri și averi comunale aflătoare în administrația comitatului și în scopul de a satisface ieftin trebuințele de credit ale populațiunii rurale de pe teritoriul comitatului, acesta (comitatul) fondează o cassă de păstrare în formă de societate pe acții. Capitalul societar ar fi K 500,000 în 2500 acții à K 200. Comunele sunt obligate a subscrie după fiecare 500 suflete ale comunei lor câte o acție; celelalte acții le poate subscrie oricine. Președintele direcțiunii este vicecomitele, al comitetului de suprave-

ghiere comitele suprem. Imprumuturile le-ar mijloci exclusiv comisiuni locale comunale. Comuna competentă a debitorului este responsabilă pentru replătirea imprumutului, primește însă pentru mijlocire o proviziune de 1% a dobânzilor. 25% ale câștigului curat ar reveni comitatului, restul acționarilor.

„*Lexikon der gesamten Handelswissenschaften*“, o enciclopedie a științelor comerciale redigată, cu concursul mai multor scriitori de specialitate, de Bruno Volger, scriitor și fost docent de științe comerciale. Opul acesta voluminos apare în 10 fascicoli (a 60 fileri; legat 15 cor., editura A. Hartleben, Viena și Lipsca). Deși dintre cele circa 20,000 de noțiuni comerciale, depuse, tranșate și aranjate lexicografic, multe se refer la referințele comerciale din Germania, mai ales cele cu privire la dreptul comercial și cambial, totuși opul, fiind un practic și bun manual de consultat, este recomandabil pentru ori și cine Pe vre-o 1000 de pagini lexiconul dă bune răspunsuri la cele mai variate chestii din domeniul științelor comerciale, ca de pildă despre bănci, asigurări, burse, contabilitate, industrie, formulare, reclame și inserțiuni, circulație de bani, praxă de contoar și corespondență, măsuri și monede, statistică, merceologie și aproape toată terminologia comercială. De sine înțeles, că s'au putut concentra întrun singur volum de mărimea aceasta numai cele mai esențiale și importante lucruri din materia uriașă. Opul este rezultatul unei munci conștiințioase de mai mulți ani, și stă la nivelul științei comerciale moderne.

BIBLIOGRAFIE.

A apărut Nrul 1 (anul III) din „*Economia*“, foaie economică ilustrată, cu următorul cuprins: Vieța plantelor iarna; Viile dela Mehadia; Nutrirea paserilor iarna; Încovoierea coarnelor la vite; Starea sămănăturilor și starea agriculturii la 15 Decembrie 1906. Informațiuni: Dela Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiului; Catalogul nou al firmei R. Weber; Ajutor de stat pentru cumpărarea vitelor de prăsilă; Exportul de unt la Hamburg; S'au scumpit sacii pentru bucate; Curs de economie rurală; Avis pentru proprietarii de vii; Dispoziții excepționale pentru împedecarea furtului de lemne. Varietăți: Adăparea vitelor iarna; Să slobozim toamna și iarna gășile prin grădini; Pomii noștri iarna; O.ăt de mere; Moloz de var și margă; Gunoirea pământului cu udul de vite iarna; Păstrarea merelor; Florile cari ierneză; O ceară pentru pomi; Cum trebuie ținută făina? Drumurile de câmp; Regule pentru muls; Lapte mai bun; Agricultură Japoniei; Vânzarea ouălor cu cântarul. Economia de casă: Cum se apără trandafirii contra gerului? Pentru grădinile de legumi.

Foaia apare odată pe lună în Caransebeș sub redacția magistrului silvanal Alexandru Diaconovich. Abonamentul pe an 4 coroane, pe 1/2 an 2 coroane.

SUMAR.

Conferența băncilor — Orizonturi nouă. — Băncile noastre și emigrările — Revizorii experți. — O idee. — *Jurisdicțiune*: Rebonificare pentru efectele luate împrumut dar nerestitu te — *Revista financiară*: Situațiunea. — *Societăți financiare și comerciale*: „Astra“. — *Cronică*: Rugare, Monetizare, Rectificare, Asigurarea depozitelor spre fructificare, Agitație condamnabilă contra unei bănci românești, Cassă de păstrare comunală pe acții în Sătmăr, „*Lexikon der gesamten Handelswissenschaften*“. — *Bibliografie*: „*Economia*“.

„ALBINA“

institut de credit și de economii în Sibiu.

Publicațiune.

In sensul art. de lege XXXVI din anul 1876 § 29.

1. Suma scrisurilor fonc. puse în circulațiune cu ziua de 31 Decembrie 1906 face . . . . . K 5.715,000.—
2. Pretenziunile institutului de împrumuturi hipotecare, cari servesc de acoperire a acestor scrisuri fonciare sunt de . . . . . „ 6.566,927.13
3. Valoarea hipotecelor luate de bază la susnumitele împrumuturi hipotecare este de . . . . . „ 26.333,783.—
4. In sensul §. 97 din statute „fondul special“ pentru asigurarea scrisurilor fonciare e de . . . . . 500,000.— acesta e indus in cont separat și plasat in următoarele efecte publice:

Nom. K	6,600.—	Sorti de stat din 1860 cu 4%.
„	6,200.—	Obligațiuni cu premii ale băncii ung. hipot. cu 4%.
„	4,600.—	Sorti de ale împrumut. pt. regul. Tisei cu 4%.
„	2,000.—	Sorti de ale împrumut. pt. regul. Dunărei din 1870 cu 5%.
„	6,000.—	Obligaț. cu premii de ale institut. austr. priv. de credit fonc. cu 3%.
„	104,000.—	Serisuri fonciare Ungar. Landes-Central-Sparcassa cu 4 1/2%.
„	18,200.—	Serisuri fonciare Pester ungar. Commercial-Bank cu 4 1/2%.
„	100,000.—	Obligațiuni comunale Pester ung. Commercial Bank cu 4%.
„	74,600.—	Serisuri fonciare Pester ungar. Commercial-Bank cu 4%.
„	146,000.—	Obligațiuni comunale Pesti hazai első takp. egyes. cu 4%.
„	14,000.—	Rentă comună Maiu cu 4%.
„	10,000.—	Rentă austriacă in cor., cu 4%.
„	4,000.—	Acțiuni de ale Institutului de credit fonciar pt. proprietarii mici din Ungaria cu 5%.

Sibiu, 6 Ianuarie 1907.

Directiunea.

Bursa de efecte din Viena și Budapesta.

Cursul din 9 Ianuarie 1907.

%	V A L O R I	Viena vinde	Bpesta vinde
A. Datoria de stat ungară.			
4	Kenta ung. aur, ... scut. de dare	115-15	115-25
4	„ „ Cor. . . . . „ „	96-55	96-80
3 1/2	„ „ „ „ „ „	85-25	85-50
—	Impr. cu premii à 100 fl. . . . . „ „	206-50	206-—
4	„ p. reg. Tisei și Seghedin, sc. de dare	156-—	157-—
3	Impr. p. regul. Porților de fier . . . . „ „	79-25	79-—
4 1/2	Oblig. de regaliu croato-slavone „ „ „	102-—	101-50
4	„ rurale ungare . . . . . „ „	97-—	97-75
4	„ „ croato-slav. . . . . „ „	—	97-75
B. Datoria de stat austriacă.			
4	Renta unit. conv. în cor , Mai-Nov., sc. de dare	99-60	99-50
4	„ „ „ „ Ian.-Iulie „ „ „	99-55	99-50
4-2	„ „ în hârtie, Febr.-Aug. „ „	100-40	100-60
4-2	„ „ argint April-Oct. „ „	100-45	100-60
4	Losuri din 1860 à fl. 500.—	158-75	160-50
4	„ „ 1860 à fl. 100.—	216-75	223-—
—	„ „ 1864 à fl. 100.—	269-50	271-—
4	Renta austr. aur., scut. de dare . . .	117-50	117-60
4	„ „ Cor. . . . . „ „	99-55	99-50
3 1/2	„ „ de invest. „ „ „	90-—	—
C Alte datorii publice.			
4	Impr. orașului Budapesta din 1903, sc. de dare	95-60	95-75
5	„ „ Viena	104-20	—
6	„ bulgar p. căi ferate din 1889 à frs 125	119-75	120-—
4	Imprumut Temeș-Bega din 1897	96-60	97-—
D. Scrisuri fonciare, obligaț. com., etc.			
4	Instit. de Cred. fonec. austr.	99-50	—
4	Banca austro-ungară 50 ani în florini	100-20	100-40
4	„ „ 50 ani în coroane	101-—	101-—
4 1/2	Banca comerc. ung. Pesta în fl	100-15	101-—
4	„ „ „ „ în cor.	97-25	98-—
4 1/2	Obl. com. „banca ung. „ Pesta cu 10% premie	106-05	105-75
4	„ „ „ „ repl. 60 ani	97-25	97-75
4	Seris. fonec. I Cassă de păstr. patr., Pesta	97-25	97-75
4	Obl. com.	97-25	97-75
—	Obl. cu premii I. Cassă de păstr. patr. à K 100	—	125-—
4	Seris. fonec. Inst. de credit fonciar ungar în cor.	97-—	97-40
4 1/2	Banca hipotecară ungară în cor.	100-15	101-—
4	„ „ „ „ „ „	97-50	97-50
—	Obl. cu premii Banca „ ung. hip. à K 100	—	138-—
5	„Albina“, Sibiu	—	101-—
4 1/2	„ „ „ „ „ „	—	100-—
4 1/2	Cassa de păstrare generală Sibiu, ...	101-—	100-—
4	„ „ „ „ „ „	97-50	98-—
4 1/2	„ „ „ Brașov	102-—	102-—
4 1/2	Inst. de credit fonciar Sibiu, ...	101-20	101-—
4	„ „ „ „ „ „	97-50	97-50
E. Lozuri.			
3	Impr. cu premii Inst. de cred fonec. aust. din	285-25	—
3	1880 à fl. 100	—	—
—	Impr. cu premii Inst. de cred. fonec. aust. din	294-—	—
—	1889 à fl. 100	—	—
4	Impr. cu premii Banca ung. hipot	260-—	258-—
2	„ „ sâmbesc à frs 100 —	110-50	—
5	„ „ „ „ „ „	265-—	—
—	Los. p. regularea Dunării, din 1870 à fl. 100	24-50	24-50
—	Basilica-Budapesta à fl. 5.—	458-75	—
—	Inst. de credit p. com. și indust. à fl. 100.—	171-—	180-—
—	Buda, comuna à fl. 40.—	184-—	183-—
—	Pálffy, à fl. 40.—	48-50	49-—
—	Crucea roșie austriacă, à fl. 10.—	29-50	30-—
—	„ ungară, à fl. 5.—	511-—	—
—	Losurile comunei Viena din 1874 à fl. 100.—	—	9-25
—	Sanatorium Regina Elisabeta K 5.—	—	—
—	Lozuri „Jó sziv“, à fl. 4.—	—	11-50
F. Valute.			
—	Galbini imper pr. bucată	11-40	11-43
—	20 franci aur	19-13	19-14
—	20 marce aur	23-57	23-56
—	Sovereigns pr bucată	24-10	—
—	Ruble hârtie per bucată	2-53	2-54
—	100 Marce hârtie	117-87	117-90
—	100 franci hârtie	—	95-90
—	100 lire hârtie	95-80	95-90
—	100 lei hârtie	—	94-90

Bursa de București.

Cursul din 9 Ianuarie 1907.

Rentă amort., impr. 185 mil. din 1903, 5%	vinde	Lei	103 1/4
„ „ „ 274 „ „ 1890, 4%	„	„	95 3/4
„ „ „ 180 „ „ 1898, 4%	„	„	92 3/4
„ „ „ seria A. și B. din 1905, 4%	„	„	92 3/4
„ „ „ convertită din 1905, 4%	„	„	92
Obligațiile Credit. județian și comunal 5%	„	„	103 1/4
Serisuri fonciare rurale 5%	„	„	103
„ „ „ „ „ 4%	„	„	94
„ „ „ urb București 5%	„	„	100 3/4
„ „ „ lași . . 5%	„	„	98 1/4

Bursa de mărfuri din Budapesta.

Cursul din 9 Ianuarie 1907.

Grâu de Bănat	per 100 kg. vinde	14-00—14-65
„ „ Tisa	„ „ „ „	14-45—15-55
„ „ Pesta	„ „ „ „	14-40—15-05
„ „ Alba-reg.,	„ „ „ „	14-25—14-90
„ „ Baica,	„ „ „ „	14-10—14-80
Secară	„ „ „ „	12-65—13-—
Orz	„ „ „ „	12-80—13-10
Ovės	„ „ „ „	14-70—15-10
Porumb	„ „ „ „	9-80—10-10
Rapiță,	„ „ „ „	31-00—32-50
Șămină de porc B.-Pesta	„ „ „ „	143—144-—
Untură (clisă)	„ „ „ „	110—115-—

Cursul pieții Sibiu din 11 Ianuarie 1907.

	se cump.	se vând.
Galbini	K 11 25	11 35
Lei (bilete)	„ 93 90	94 30
Lei (argint)	„ 93 50	94 40
Marce (hârtie sau aur)	„ 117 30	117 75
Napoleond'or	„ 19 05	19 13
Lire turcești (aur)	„ 23 86	24 10
Sovereigns	„ 21 55	21 75
Ruble (hârtie)	„ 252-—	253-50
Ruble (argint)	„ 245-—	247-—

Banca de asigurare Transilvania.

— Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 5. —

- Asigurări contra pericolului de foc și exploziune.
- Asigurări pe vieață în toate combinațiile.
- Asigurări pentru cazuri de accidente.
- Asigurări contra pagubelor prin grindină.
- Asigurări contra infrației (furt prin spargere de case și locuințe).
- Asigurări de sticle la galantare, etc.

Pentru bănci de credit condiții foarte avantajoase pentru asigurarea ipotecelor și reduceri considerabile de premii pentru membrii oricărei reuniuni agricole sau tovărăși economice.

Nr. 2 (2—52)

„FORTUNA“, institut de credit și economii, Rodna-veche.

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de **controlor-contabil** dotat cu K 1000 salariu, care după un an se va ridica la K 1200, se publică concurs cu termenul de 1 Februarie n. a. e.

Reflectanții au să dovedească pe lângă cunoașterea perfectă a limbii române absolvirea vre-unei școli comerciale și praxa îndestulătoare pentru independența absolută în ale contabilității. Cei ce posed și limba maghiară vor fi preferați. Alesul va trebui să aibă ori acții ori cauțiune de K 1000, ori documente de valoare.

Rodna-veche, 5 Ianuar 1907.

Nr. 6 (1—1)

Direcțiunea.

„SĚLĀGIANA“, institut de credit și economii, Șibou.

CONCURS.

„SĚlăgeana“, institut de credit și economii în Șibou (Zsibó, com. Szilágy), publică concurs pentru ocuparea postului de **oficial**, dotat cu un salariu anual de K 1000.

Recursele sunt de a se înainta până cel mult în 21 Ianuarie a. e. Postul e de ocupat imediat după alegere. Reflectanții la acest post au să dovedească, că au absolvat școala comercială și că posed pe deplin limbile română, maghiară și germană. Nou alesul după serviciul de un an va fi definitiv și va avea dreptul la pensie.

Nr. 4 (1—1)

Direcțiunea.

„ȚIBLEȘANA“, institut de credit și economii, societate pe acții în Caianul-mic.

Active — Vagyon.		Bilanț cu 31 Dec. 1906. — Mérleg számla 1906. dec. 31-én.		Pasive — Teher.	
	K f		K f		K f
Cassa — pénztár	2,005.87	Capital — Alapítóke	50,000.—	Depuneri — Betétek	61,886.32
Credite cambiale — Váltók	136,494.13	Reescont — Visszleszámitolt váltók	53,959.—	Fond de rezervă — Tartalék alap	6,615.87
Credite cambiale cu acoperire hipotecară — Jelzálogilag bizt. váltók	36,166.—	Fond special de rezervă — Különös tartalék alap	416.16	Fond de pensiuine — Nyugdíj alap	416.16
Mobilier — Butorzat	500.—	Fond filantropic — Jótékony alap	124.42	Depozit — Letétek	632.34
după amortizare de 10% — 10% leirás után	50.—	Dividendă neridicată — Fel nem vett osztalék	284.83	Diverse conturi creditoare — Hitelezők	115.28
Spese restituibile — Visszatérítendő költségek	106.50	Diverse conturi creditoare — Hitelezők	115.28	Interese anticipate — Átmeneti kamatok	2,355.94
Capital — Alapítóke	6,529.12	Profit curat — Tiszta nyereség	7,511.09		
Diverse conturi creditoare — Adosok	1,151.65				
Interese restante — Hátralékos kamatok	459.24				
Spese ve fondare — Alapítási költségek	440.60				
după amortizare de — leirás után	200.—				
Interese de reescont anticipate — Visszleszámitolási átmenő kamat	714.30				
	184,317.41				184,317.41

Debit — Tartozik.		Contul Profit și Perdere — Nyereség és veszteség számla.		Credit — Követel.	
	K f		K f		K f
Interese la depuneri — Betét kamatok	3,212.85	Interese dela tot soiul de împrumuturi și proviziune — Kamatok mindenféle kölcsönök után és jutalékok	18,929.27		
Interese de reescont — Visszleszámitolási kamatok	2,381.33				
Dare erarială și comunală — Állami és községi adó	1,863.86				
Salare — Fizetések	2,166.66				
Spese de birou și porto — Irodai költségek és portó	842.88				
Amortizări — Leirások	250.—				
Profit curat — Tiszta nyereség	7,511.09				
	18,929.27				18,929.27

Caiianul-mic, 31 Decembrie 1906. — Kis-Kaján, 1906. December 31.

Ioan Boca jun., m. p., secretar.

George Carabașiu m. p., contabil.

Membrii Direcțiunii: — Igazgatósági tagok:

Teodor Cotuțiu m. p., președinte.

Ioan Boca m. p., director exec.

Ioan Rebrean m. p.

Ioan Baieșiu m. p.

George Moldovan m. p.

Ioan Man m. p.

Ioan Boca jun. m. p.

Subsemnatul comitet am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină ordine și în consonanță cu registrele institutului. —

Alulirott felügyelő bizottság jelen számlákat megvizsgáltuk és helyeseknek és az intézet könyveivel összhangzóknak találtuk.

Caiianul-mic, la 4 Ianuarie 1907. — Kis-Kaján, 1907. január hó 4-én.

Nr. 7 (1—1)

Alexandru Sighiartău m. p.

Dumitru Păltinean m. p.

Georgiu Lărgean m. p.

„BANCA POPORALĂ“, societate pe acții în Dej.

Distribuirea profitului curat.

Propunerea direcțiunii referitoare la distribuirea profitului curat de K 20,163.42 e următoarea:

1. Dividendă acționarilor 10%			
în sumă de	K	6,000	—
2. Fondului de rezervă	”	8,000	—
3. Fondului de pensiuine	”	2.200	—
4. Tantieme	”	3,312.66	
5. Spre scopuri culturale și de binefacere	”	650	76
		<u>Total</u>	<u>K 20,163 42</u>

Nr. 3 (1—1)

„GRĂNIȚERUL“, institut de credit și de econ., H.-Dobra.

CONCURS.

Direcțiunea institutului de credit și de economii „Grănițerul“ din H.-Dobra publică concurs^u cu termen de 30 zile pentru postul de **cassar**, dotat cu K 1000 salar fundamental și K 200 adaus de salar, laolaltă K 1200 anual, apoi cuincuenalii statutare de 10% după salarul fundamental.

Dela celce va fi ales se pretinde cauciune de K 2000, care sumă se va fructifică la institut cu 6%, sau aceeaș sumă în hărtii de valoare eventual și în realități.

H.-Dobra, la 5 Ianuarie 1907.

Nr. 5 (1—1)

*Direcțiunea.***„BANCA POPORALĂ“, societate pe acții în Dej.**

ACTIVA.

Bilanțul cu 31 Decemvrie 1906.

PASIVA.

		K	f			K	f
Cassa	9,352.65			Capital social	60,000	—	
Escont	540,219.40			Fond de rezervă	14,000	—	
Imprumuturi ipotecare	65.867.	—		Fond de pensiuine	3.000	—	
Cont-curent	4,000	—		Depuneri	259,414.75		
Realități	320	—		Reescont	252,509	—	
Mobilier	1326	—		Deposit	3,421.36		
amortizare	126	—	1,200	Dare transitoare	2,168.24		
Interese de reescont anticipate	2,614.76			Creditori	76.99		
Débitori	771.09		624,344.90	Interese anticipate	9,591.14		604,181.48
			<u>624,344.90</u>	Profit curat			<u>20.163.42</u>
							<u>624 344 90</u>

EȘITE.

Contul Profit și Perdere.

ÎNTRATE.

		K	f			K	f
Interese la depuneri	12,237.10			Interese și competență de tot soiul	62,666.89		
Interese de Reescont	14.972.76						
Salare	7,191.06						
Spese de birou și porto	2,010.06						
Dare: directă și comunală	3,665.77						
după interese de depuneri	1,223.72		4,889.49				
Chirie			767.				
Amortizare: Mobiliar	126	—					
Dubioase	250	—	376				
Profit curat			<u>20,163.42</u>				
			<u>62,666.89</u>				<u>62,666.89</u>

Dés, la 31 Decemvrie 1906.

Simion Rus m. p., director executiv.

Ioan Anca m. p., contabil.

Direcțiunea:

Victor Illyés m. p., prezid. Dr. Ioan Farcaș m. p., viceprezid. Zorobabel Perhaița m. p. Teodor Cotuțiu m. p.
Ioan Boca m. p. Pachomiu Papp m. p.

Comitetul de reviziune:

L'am examinat și aflat exact intru toate.

Dés, la 3 Ianuarie 1907.

Teodor Bohățiel m. p. Alexandru Sighiartău m. p. Dumitru Păltinean m. p. Teodor Purdean m. p. Ioan Bota jun. m. p.
prezident. Nr. 3 (1—1)

Proprietar și editor: Ioan I. Lăpădatu.

Tiparul Tipografiei arhidiecezane în Sibiu.

Ioan I. Lăpădatu